

LAGUTSKOTTETS BETÄNKANDE nr 6/1988-89 med anledning av ltl Inger Mattssons m.fl. hemställningsmotion till landskapsstyrelsen om åtgärder så att tillståndsansökningar om att bedriva krigsspel kan avslås.

Landstinget har den 18 november 1988 inbegärt lagutskottets yttrande över motionen. Utskottet, som hört polismästaren Björn Andersson, får härmed vördsam samt anföra följande.

I motionen föreslås att landskapsstyrelsen borde vidta sådana åtgärder att tillståndsansökningar om att få bedriva s.k. krigsspel på Åland skulle kunna avslås.

Under senare år har i USA och England introducerats s.k. överlevnads- eller krigsspel (Survival Game). Under detta år har spelet även anordnats på olika orter i Finland. Verksamheten har väckt uppmärksamhet och debatt framför allt på grund av dess karaktär av "krigsspel". I Sverige har spelet enligt uppgift hittills inte ansetts möjligt att bedriva eftersom den svenska vapenlagstiftningen kräver individuella vapenlicenser för användning av de kolsyregasdrivna pistoler för avskjutning av färgampuller som speldeltagarna begagnar sig av.

I samband med att s.k. krigsspel anordnats i riket och nyligen även en gång på Åland har polismyndigheterna haft att ta ställning till om verksamheten är förenlig med gällande lagstiftning. Det har då konstaterats att spelen inte förutsätter tillstånd eller anmälan av något slag eller annat beslut av myndighet. Så länge arrangören är en person med åländsk hembygdsrätt eller ett åländskt bolag strider verksamheten inte heller mot bestämmelserna i landskapslagen om rätt att idka näring i landskapet Åland (11/57).

Enligt utskottets uppfattning kan den i motionen beskrivna verksamheten betraktas som närmast ur etisk synvinkel tvivelaktig. Spelen bedrivs under former och med attribut som otvetydigt anknyter till krig och våldsanvändning. Utskottet har konstaterat att åtminstone följande möjligheter är för handen om man från samhällets sida önskar reglera bedrivandet av krigsspel på Åland:

- 1) en strängare syn på användningen av vapen som används, något som torde förutsätta ändringar i lagstiftningen om skjutvapen och skjutförnödenheter; statsmaktens medverkan förutsätts i ett sådant fall;

- 2) ändring av definitionen på offentlig nöjestillställning i landskapslagen om offentliga nöjestillställningar (28/69), så att verksamheten inryms under begreppet; därmed kan även göras en prövning av om verksamheten är förenlig med god sed;
- 3) reglering av verksamheten i sådan ordningsstadga som avses i 7 § kommunallagen för landskapet Åland (5/80);
- 4) ändring av landskapslagen om rätt att idka näring i landskapet Åland (11/57); härvid kunde arrangemang av det aktuella slaget som sker i kommersiellt syfte ges karaktär av reglementerad näring, i separat lagstiftning skulle anges under vilka förutsättningar näringen får bedrivas.

Även om den i motionen angivna verksamheten enligt den syn som utskottets ledamöter företräder är förkastlig från etisk synpunkt, så bör likväl beaktas att en grundläggande princip för vårt samhällsskick är att var och en har rätt att leva efter de etiska regler han önskar. Idén att det på de styrande skulle ankomma att anta etiska standardregler, enligt vilka medborgarna vore tvungna att leva är därmed främmande för vår lagstiftning.

Oaktat det sagda finns det dock inget principiellt hinder mot att man i lag reglerar formerna för den verksamhet som är i fråga. Motivet för en sådan reglering vore att föreskriva tillräckliga säkerhetsåtgärder till förhindrande av att någon kommer till skada, säkerställa att åverkan på eller nedskräpning av naturen undviks m.m. dylikt. Utskottet, som finner sådan lagstiftning önskvärd, speciellt när fråga är om kommersiellt bedriven verksamhet, är å andra sidan medvetet om att det från lagteknisk synpunkt sett inte är någon enkel uppgift att avgränsa det förfarande som skall anses konstituera verksamheten. Inte desto mindre bör landskapsstyrelsen uppmärksamgöras på saken och överväga möjligheten till lagstiftning.

Utskottet har sålunda omfattat intentionerna i motionen men något omformat motionens kläm i enlighet med ovan anförda synpunkter. Beslutet har tillkommit efter omröstning (3-2). Minoriteten (ordföranden Nordman och ledamoten Wiklöf) har anfört avvikande åsikt och anser att klämman borde ha utformats så att bedrivande av krigsspel inte skulle tillåtas på Åland.

Utskottet har enligt arbetsordningens 23 § 4 mom. utsett ledamoten Karlsson att presentera betänkandet.

Med hänvisning till det sagda föreslår utskottet vördsamt

att Landstinget hemställer att landskapsstyrelsen måtte överväga möjligheterna att införa tillståndsplikt för s.k. krigsspel som bedrivs i kommersiellt syfte.

Mariehamn den 21 december 1988

På lagutskottets vägnar:

Gunnevi Nordman
ordförande

Lars Ingmar Johansson
sekreterare

Närvarande vid ärendets avgörande behandling: ordföranden Nordman, viceordföranden Jan-Erik Lindfors (delvis), ledamöterna Christer Jansson, Karlsson och Wiklöf samt ersättaren Sven-Olof Lindfors (delvis).